

ЖАМИЯТ ВИЖДОНИ

Энг ҳалол кишилар ҳам адади мумкин, бироқ қонун хамиша сабит ва ўзгармасдир. Инсон фақат қонунга тўлигича ишонади.

2 - БЕТ

Газета 1997 йил
27 августдан чиқа
бошлаган

МАШИНА ҲАМ ЙЎҚ, ПУЛ ҲАМ...

«Сурхон-Лада» акционерлик жамиятиning фалати ишлари туфайли машина ҳам, берган пулимизни ҳам ололмасдан, қийин иқтисодий аҳволга тушиб қолдик.

3 - БЕТ

Мана, кассета,
мана ариза.
Агарда 3500
АКШ доллари
толиб берма-
сангиз...

АЁЛ
МАКРИ

6 - БЕТ

ХУФЁНА ЮШМА

У беш дақиқада қайтиб келди.
Қўлида битта колбаса, иккита
оплоқ юмшоқ нон. Ҳайратдан
ёқамни ушладим. Қамоқхона-
да колбаса нима қиласди?

4-7 БЕТЛАР

2000 йил,
5-11 июль, № 26 (142)

МУСТАҚИЛЛИК

ХУКУК

ДЕМАКДИР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРОКУРАТУРАСИННИГ ГАЗЕТАСИ

Чоршанбадан ХАБАРЛАР
ВОКЕАЛАР Чоршанбагача

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Телекоммуникациялар соҳасида бошқарувни такомиллаштиришга доир чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармони матбуотда эълон қилинди.

Уйбу Фармон ўзбекистон Республикаси нинг «Телекоммуникациялар тўғрисида»ги Ко-нунига мувофиқ ва телекоммуникациялар тизими фаолияти ҳамда уни бошқариш самардорлигини ошириш, соҳани замонавийлаштириш ва ривожлантириш учун хорижий сармояларни кенг жалб этиш мақсадини кўзлайди.

***

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамаси «Биржадан ташқари валюта бозорини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида» карор қабул қилди.

Уйбу қарорга мувофиқ 2000 йил 1 июлдан бошлаб биржадан ташқари валюта бозорида хорижий валютани сотиш механизми жорий этилди.

Уйбу механизм: ваколатли банкларнинг ўз мижозларидан бўш валюта маблагларини шартнома асосида хорижий валютага бўлган талаб ва таклифлардан келиб чиқсан ҳолда эркин курс бўйича харид килишини;

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкинг лицензияларига ега бўлган корхоналарга импорт истеъмол товарларини сотишдан олинган сўнгдаги тушумни хорижий валютага бўлган талаб ва таклиф асосида шакллаётган эркин курс бўйича конвертация килишини назарда тутади.

- Дунёда 8 млн. киши героин, 13,3 млн. киши кокаин ва 141,2 млн. киши марихуана ҳамда 280 млн. киши сунъий наркотик модда истеъмол қиласди.
- МДХ давлатларининг айримлари, жумладан, Марказий Осиё республикалари «Олтин яримой» (Афғонистон, Покистон) давлатларида етиширилган гиёванд моддаларни Европага ўтказида транзит воситасини ўтамокда. (БМТ маълумотномасидан).

АНЖУМАН
ФАОЛИЯТНИ
МУВОФИҚЛАШТИРИШ ЗАРУР

Тошкент шаҳар прокуратураси бўлиб ўтган навбатдаги идора-арао мувофиқлаштируви кенгашда пойтахт ички ишлар идоралари участка нозирларининг, маҳаллий ҳокимият ва ўзини-ўзи бошқариси идораларининг диний экстремизмага қарши курашишига қаратилган конунларни ижро этишдаги жиддий камчиликлари ҳамда уларнинг бу борадаги фаолиятларини мувофиқлаштириш ва такомиллаштириш масалалари мухокама этилди. Бу ҳақда ахборот берган шаҳар прокурори катта ёрдамчisi Э.Абзолов югилганлар эътиборини айрим маҳалла оқсоколларининг диний экстремизм вакиллари нисбатан муросасозлик килаётгани, ҳокимият ва ҳукук-тартибот органлари масалу раҳбарларининг кузатувчилик кайфиятини хеч нарса билан оқлаб булмаслиги каби муммомларга қаратди. Тегишли туман ИИБлари бошлуклари ва туман ҳокимларининг ўринбосарлари бу ҳақда тушунишириш бердилар. Кенгашда кўрилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

(Ўз мухбиришимиз)

БМТ ВАКОЛАТХОНАСИДА АНЖУМАН

Ғалати ўхшашликни каранг. Цивилизация тарақ-кий этгани сайн инсониятнинг муаммолари ҳам улканлашиб бормоқда. Инсоннинг бевосита фаолияти маҳсулу бўлган озонсиз туйнуклар муаммоси, ер юзасидаги ҳётни бир неча марта кунпаякун килишига кодир ядровий куроллар муаммоси шулар жумласидандир. Булар нисбатан яқинда пайдо бўлган. Аммо яна бир чигал масала борки, узо, балки минг йиллардан бўён инсониятни, унинг согласом турмуш тарзини таъзи этиб келди. Бу — гиёвандлик муаммоси.

Бундан ўй йил оддиги БМТ 26 июняни Халкар гиёвандлик ва наркобизнесга карши кураш куни деб эълон килган эди. Шу муносабат билан 26 июнь куни БМТнинг Тошкентдаги ваколатхонасида матбуот анжуманини бўлиб ўтди. Унда БМТ Жиноятчиликнинг оддини олиши ва наркотик моддалар устидан назорат бошқармаси нинг Марказий Осиёдаги вакили вазифасини бахажурчи Антонелла Деледда хоним, БМТнинг Жиноятчи-

ликнинг олдини олиш ва жиной судлов бўйича бош маслаҳатчиси жаноб Славомир Редо, шунингдек, мамлакатимиз ва хорижий ОАВ ходимлари иштирок эти. Юкори мартабали меҳмонлар наркотик моддалар етишириш, наркобизнес ва уюшган жиноятчиликнинг давлатлар иқтисодийтига таъсири ҳамда дунё миқёсида бунга карши олиб борилаётган кураш тўғрисидан сўзлаб бердилар.

Анжуманда БМТ боши котиби жаноб Кофи Анна ва БМТ Жиноятчиликнинг оддини олиш ва наркотик моддалар устидан назорат бошқармаси ижрочи директори жаноб Пино Арлаккининг мазкур санага багишиланган нутклари ўқиб эшиттирилди. Мавзу юзасидан савол-жавоблар бўлиб ўтди.

Анжуманини БМТнинг ўзбекистондаги доимий вақили жаноб П.Крал бошқарib борди.

(Ўз мухбиришимиз)

ҲАМКОРИЛКИ

Халқаро
гиёвандлик ва
нарко-
бизнесга
карши
кураш кунига
багишланган
маҳсус саҳи-
фа билан
газетанинг
5-бетида
танишасиз

ПРОКУРОР НАЗОРАТИ

Мамлакатимизда бозор иқтисодиётига ўтилиши муносабати билан нафакат ўз фукароларимизга, балки хорижликларга ҳам корхоналар очиб эркин фаолият юритиш, савдо-сотик ишлари билан шугуллаш учун кенг имкониятлар юзага келди. Хатто турли имтиёзлар берилди. Бундан фойдаланган нияти пок кўплаб фукаролар ўз кобилятларига яраша у ёки бу соҳада иш юритиб, мўмай-мўмай даромад кильмокдадар.

Аммо шолининг ичидаги курмаги урганидек, давлатимиз тадбиркорларга яратиш берарётган имкониятларни суннитларни килаётган нонкўрлар ҳам, афсуси учраб туриди. «Антач» шўйба корхонасининг директори Ҳасан Арслон, бош ҳисобчи Александр Бакланов, омбор мудири Райм Пардаев ва «Бободехон» хусусий корхонасининг директори Абдугаффор Нарзиев хуфёна тил биринтириб, корхона фондига Туркия Республикасидан келтирилган 40 тонна «узечак» кунгабоқар ёғини растрата йўли билан талон-тарож қилиб юбордидар.

Ҳасан Арслон юкорида номлари тилга олинган ҳамтобоклари билан ўзининг гарасли максадига «Антач» корхонасининг юз хатларини қалбакилаштириш йўли билан эришиди. Кунгабоқар ёғининг 24 тоннasi ноконуни рившида фукаро К.Ёрбеков орзали Тошкент шахридаги «Карвон бозори»да «Бободехон» хусусий корхонаси томонидан ижарага олинган дўконларда ахолига сотилиди. Улар саводдан келиб тушган 9.520.000 сўм нақд пулни корхонага кирим кильмай, намангандик М.Турсунов ва бошқалардан 100 тонна фасол, О.Рахимов ва бошқалардан 40 тонна кунжут харид қилишиди. Шунингдек, раҳбар ҳамтобоклари билан ўзаро маслаҳатлашиб, М.Турсунова 3.711.000 сўмлик кунгабоқар ёғини амалдаги қонунларимизга хилоф рившида ҳеч бир хужжатсиз сотиб юборди.

Буни қарангки, қонунбузларлар сотиб олишган шунча маҳсулотнинг лоқал бирор қисмини ҳам корхона кирим қилиши хаёлларига келтиришмаган. Аксинча, фасол ва кунжутни Ҳасан Арслон ҳамда Барак Маҳмэт деган кишининг ногига расмийлаштириб, Туркияга жўнатиб юбордиши.

Омбордақолган 1848 килограмм кунгабоқар ёғини эса Ҳасан Арслон ва Р.Пардаев ўз эҳтиёжлари учун ўзлаштиришган.

Шундан кейингина юлгичлар жиноят иси чикмаслиги учун 40 тонна кунгабоқар ёғини қилимина расмийлаштиришга киришиди. Бунинг учун Тошкент шахридаги кор-

«АДАШГАН» ТАДБИРКОРЛАР

хоналар билан кунгабоқар ёғини сотиши ҳақида соҳта шартномалар тузиб, юз хатлари тайёрлаб кўйишиди.

Шу тариқа «Антач» корхонасининг омборида аслида мавжуд бўймаган 20.568 килограмм «узечак» ёғи бухгалтерия ҳисобидан чиқарилди.

Натижада корхона ҳисобига бошқа корхоналардан 4.247.592 сўм пул келиб тушади. Қолган 2.368.162 сўмлик ёғининг пулени эса «Антач» қайтармай ўз шахсий мафтахлари йўлида ишлатиб юборишида ва мазкур корхона таъсисчисига жуда кўн миқдорда зарар етказишиди.

Бундан ташкири Р.Пардаев омбор мудири вазифасида ишлаб туриб, 53.900 сўмлик бўёвни ўзининг балой нафси йўлида ўзлаштириб юборди.

«Антач»нинг бош ҳисобчиси А.Бакланов эса корхона ҳисобидаги 40 тонна «кунгабоқар» ёғининг ҳар бир литри ўртага 340 сўмдан сотилганлигини яхши биларди. Аммо «Имконият сервис» хусусий корхонаси билан тузилган соҳта шартномани рўйач қилиб, 6 тонна ёғининг ҳар бир литри 200 сўмдан сотилган, деб ҳисобдан чиқаради.

Бош ҳисоби давлатда солик тўлашда ҳам кўзбўймачилик кильган. У йилик ҳисоботда корхона даромадини 2.141.000 сўмга, даромад солиғини 667.800 сўмга, кўшимча қўймат солиғини 703.200 сўмга камайтириб кўрсатиб, давлат бюджетига 1.371.000 сўм зарар етказган.

Суд бу кингр кўлли тадбиркорларнинг барча жиноят қилишиларини чукур таҳлил этиб, ҳар бирiga

муносиб жазо тайинлади.

Райим Пардаев, Абдугаффор Нарзиев олти йилдан муддатга озодлик маҳрум этилиб, тегиши мол-мулк давлат фойдасига мусодара қилинди. Бош ҳисобчи Александр Бакланов ҳам шунча йилга

МУНОСАБАТ

Бундан салкам ўн тўрт аср иллари Аллоҳ таоло ҳабиби Мухаммад саллаллоҳу алайхи ва саллама нозил килинган сўнгига оятларида «Бугун сизга динингизни мукаммал қилдим» дей марҳамат қилган эди. Дарҳаккат, пайғамбаримиз охирги пайғамбар. У кишидан кейин пайғамбар чиқмайди. Динимиз ислом — мукаммал дин. Шундай экан, биздан Аллоҳ ризолигига эришмоқ учун Куръони Каирим ҳукмлари ва пайғамбаримиз суннатларига риоя этиш талаб этилади, холос. Уларга риоя қилганилар Расулуллоҳ лутф этганларидир, Аллоҳ ризолиги ватъда килинган ахли сунна ва жамоадандир. Шу ўринда пайғамбаримизнинг бир ҳадисларини келтириш жоиз. У киши айтадилар: «Мендан кейин умматим етимиш уч фирқага бўлиниб кетгайдир. Етимиш иккитаси залолатда, менинг ўйлумни тутган биттаси хидоятдадир», «Менинг ўйлумни тутган» дегандага Расулуллоҳ ахли сунна ва жамоани назарда тутганлар.

Деразан очсан хонага соғ хаво билан чанг-губор ҳам киради, дейдилар. Истиклолдан кейинги йилларда юртимизда пайдо бўлган «Нурчилар», «Акромийлар», «Ваҳобийлар», «Хизбут-тахрир» каби оқимларни ўша чанг-губорларга киёслаш мумкин. Негаки, улар ҳалкимиз табиатига ёт оқимларидир.

Яқинда Тошкент вилояти судида судья М.Жалиловна раислигига да бафар шахс, яни А.Мухторов, О.Хошимов, А.Тухтахуяев, Т.Отаев, Х.Зиёев ва М.Мансуровларнинг жиноят иши кўриб чиқиди. Улар одамлар ўртасида «Хизбут-тахрир» гояларини ёйиб,

АЛДАМЧИ ФОЯЛАР

мамлакатимиздаги конституцион тузумни ағдаришга даъват қилиб орнганлар.

Кўйла олиш жараёндаги тинтуб пайтида уларнинг ёнларидан ва яшаш жойларидан хизб гояларини тарғиб килувчи «Ислом низоми» китоби, «Ал-вай» журналинин бир нечта сонлари, юзлаб нусхадаги вакрапалар топилган. Шу далилларнинг ўзиёб, улар ўзбекистон Жиноят кодексининг бир нечта маддалари, жумладан 156-моддаси 2-кисми «Д» банди, 159-моддаси 1-кисми, 216 ва 244-моддалари билан айланышлари учун етарилид. Уларнинг бу кимшилларни юзаки караганда беозордек кўринади. Негаки, бирорни урмаганлар, сўммаганлар. Аммо масалага жиддийроқ ёндошадиган бўлсак, мазкур жиноятнинг ижтимоий ҳаффи яққол намоён бўлади. Зоро, гоҳ ҳаракатни белгилайди. Мигя сингирдилган ётғо бир кун келиб аянчи оқибатларни келтириб чиқарши мумкин, худди пой-

тахтимиздаги 16 февраль воқеала-ри каби.

Судланувчиларнинг деярли бар-часи «Хизбут-тахрир»га аъзо бўлар экан, унинг гояларига содиклик тўғрисидаси қасада иғланларини айтишиб, бу йўлдан қўйтмасликлари-ни таъкидладилар. Ағсусларни-си, бу оқим ортида айрим хорижий давлатлардаги мамлакатимиз тинчлигина, барқарорлигина кўрмай-диган кучлар турганлигини улар тушишини ҳам истамайдилар.

Суд ҳукмни ёзлон килди. Унга кўра айборлар 9 йилдан 13 йилга-ча озодлигидан маҳрум этилди. Оталаримизнинг етимиш ўртаклигидан тузумида алдами гояларнинг курбони бўлганиларини унунтиб бўлмайди. Бугун ёшларимизнинг яна бир алдами гоя курбони бўлишига йўл қўймаслигимиз шарт.

М.КОСИМОВ,
Тошкент вилоят прокуратураси
бўлим прокурори

ПРОКУРОР НОТИРАЛАРИ

ХУФЁНА ЧУШМА

У пайтилар анча ўш эдим. Лекин иш тажрибам етарили бўлганиданнан, катта шов-шувларга сабаб бўлган, веъжалар тизими узоқ-узоқларга чўзилиб кетган бир ишни топшириди. Аникроғи, катта ишнинг кичкина бир бўлганини. Бу ишга жалб этилган йўлгарма беш терговчининг биттаси эдим. Мен бошчиллик кильдиган гурухга ҳам ўн беш одам биркитилганди.

Бизга бир маълумотнома келганди. Ноъмалум шахс, аэропорт божхонасидан машҳур француза заргари Беферте тайёрлраган, катталиги биладек кимматборо санчани олиб ўтган. Бохонагадилар, табиийи, хавфисизлик хизмати ходимлари контрабандада «фрадам» сифатида бу нарсани сезмаслика олишган.

Номаълум шахс буюмни кичкинагина дўконидан махсулотни келиб берилди. Бирор мудири Иброҳим деган одамникига олиб борган. Иброҳим молни сотиб олмагач, у янада кимматборо санчани олишган.

Менга, мана шу Иброҳимнинг киммилиги ва умматидан санчанини манимнинг эвазига сотиб олишга лаъётлар эканлигини аниқлаша топшириди.

Мен Иброҳимни деярли иккى ой кузатиб кордим. Яшаш жойини, кариндан уругларини синчиклаб текширидим. Дўконни тағтиш кильдирдим. Ҳаммаси рисоладагидай. Бирор-бир жиддий нўқсон йўқ эди. Унинг ҳалол одам бўла тири, катта бойлика галиги кишида шубҳа турди.

У пайтиларда, ўш бўлганини учунни, гайратим ичимга симгай, тунги бир-иккигача ишхонада қолиб кетардим. Вилютдан келганим тифайли хотиним, иккى фарзандим билан сизмаслика олишган.

Иш тартибимни катъий бир режа асосида тузиш ниятида, ўзимга кўл соат сотиб олмокчи бўлдим. Ибро-

химнинг дўконига кўп борганим тифайли, унинг пештакталарида яхшигина кўл соат бандини кўргандим. Шундай битта сотиб олдим. Иброҳим мени танимади.

Соат банди негадир, бошқа дўконлардагига қарангандаги арзон эди. Миямгир бир фикр урилиб, тафтишидан бу нарсага оидинлик киришни сурдади. Аниқланшича, Иброҳим сотилган нарсанинг ўрнига бозгасини кўяр, кирим чиқмада белгиланган моллар сони қанча кайд этилган бўлса, шунчалигича турвашар.

Кейин, соат банди қаерда ишлаб чиқарилиши ва қандай вазиятда бу дўконига келишини суршишга бошладик. Маълум бўлишича, бандар Тошкентдаги бир заводга қарашли кичкинагина цехда тайёрланар экан. Лекин, бу цех тузган шартномалар шукадар кўп экан-ки, нафакат, Тошкенту Бuxорода, Рига, Новосибирск, Боку каби ўнлаб йириш шахарларда ҳам бу цехнинг маҳсулотлари сотиб экан. Бунчалик мувфақиятнинг сири нимада? Нега дўконлар (Давоми 7-бетда).

Сирдарё вилоятининг Мехнатобод туманидаги «Шаҳло» ширкатлар уюшмаси раиси Гулсара Умарова давлатимизнинг тадбиркор ва фермерларга яратилингаш шарт-шароитлардан унумли фойдаланастган тадбиркорлик вилоятларидан бириди.

Суратда: Гулсара Умарова фарзандлари даврасида.

ТУЗАТИШ

Газетанинг 2000 йил 28 июнь (N25 (141)) сонидаги берилган «Мени эсдан чиқариши» хатнинг муаллифи Нуридин Оқбутаев — Зиёвиддин Нуридинов деб тузатиб ўйлисин.

